

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 11/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti H ., a. s., P., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. B., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 61/2006 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2007, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 339/2010 a jeho rozsudkom z 3. marca 2011, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 48/2011 a jeho uznesením z 27. marca 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti H., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti H., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľ“ alebo „navrhovateľka“), z obsahu ktorej vyplýva, že ňou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 61/2006 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2007 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 339/2010 a jeho rozsudkom z 3. marca 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 48/2011 a jeho uznesením z 27. marca 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z vyžiadaného súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom zo 14. októbra 2004 domáhala proti mestu Rajecké Teplice (ďalej len „odporca“ v citáciách aj „žalovaný“) zaplata sumy 415 522 Sk s prísl.

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol návrh sťažovateľky zamietnutý. V dôvodoch svojho zamietajúceho rozhodnutia okresný súd konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o dielo č. 42/2000 (ďalej aj „zmluva“), ktorej súčasťou bola dohoda o pevnej cene diela v sume 4 136 000 Sk. Zistil, že žalovaná suma bola požadovaná ako odplata za časť diela, ktorá je ale súčasťou pevnej dohodnutej ceny. Ďalej uviedol, že sťažovateľkine tvrdenie o vykonaných „*prácach navyiac*“ nie sú prácami nad rámec dohodnutý v zmluve o dielo, ale ide o časť diela, pri ktorom v priebehu zhotovenia diela došlo k zmene cien vstupných materiálov potrebných na realizáciu časti

diela. Okresný súd taktiež uviedol, že možno prisvedčiť argumentácii navrhovateľa, že zmluva o dielo nemá obligatórne písomnú formu, pričom zmluvné strany v tomto prípade výslovne v čl. IX bode 4 zmluvy obligatórnosť písomnej formy zmeny zmluvy dohodli. Okresný súd napokon uviedol, že dodatok k zmluve o dielo nebol uzatvorený v súlade s právnym poriadkom pre nesúhlas mestského zastupiteľstva odporcu. Z uvedeného dôvodu žalobu o zaplatenie pohľadávky sťažovateľky na základe vykonaného zistenia prijatého záveru, že vymáhaná pohľadávka nemá právny základ, zamietol. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala.

Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol prvostupňový rozsudok okresného súdu potvrdený. Krajský súd pritom odvolanie prerokoval bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), hoci pôvodne nariadil na 19. január 2011 pojednávanie, ktoré však následne odročil na neurčito. K veci samej krajský súd uviedol, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania zistený nebol a že ani z obsahu zmluvy nevyplývalo také dojednanie, ktoré by umožňovalo meniť pevnú cenu diela špecifikovaného v zmluve. Odvolací súd konštatoval, že nešlo o žiadne práce navyše, ale o práce podľa uzavretej zmluvy o dielo, u ktorých nastal „*cenový posun*“. K argumentácii sťažovateľky, že súd mal jej nárok posúdiť ako nárok na náhradu škody, prípadne bezdôvodné obohatenie, krajský súd poukázal na žalobu, v ktorej sťažovateľka kvalifikovala svoj nárok ako nárok vyplývajúci zo zmluvy.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorým ho navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie. S poukazom na § 51 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov namietala, že sa nedá zistiť, kedy a ako bola vec pridelená sudcom, a preto zastáva názor, že vec nebola pridelená zákonným postupom, teda súd bol nesprávne obsadený a bolo jej odňaté základné právo na zákonného sudcu. Taktiež jej malo byť odňaté aj základné právo na rovnosť účastníkov v konaní, keďže jej nebolo doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu, hoci jeho stanovisko bolo podľa nej na prerokovanie veci dôležité. Za ďalšie pochybenie v postupe krajského súdu sťažovateľka považovala to, že vo veci bolo najprv nariadené pojednávanie na 19. január 2011 a napriek jej žiadosti o odročenie sa

pojednávania uskutočnilo. Potom, ako odvolací súd rozhodol o odročení pojednávania na neurčito, však následne rozhodol uznesením o vyhlásení rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania, čím mal podľa sťažovateľky porušiť princípy občianskeho súdneho konania. Namietané porušenia princípov spravodlivého súdneho konania a pochybenia sudcov vyvolávajú podľa sťažovateľky objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcov. Okrem toho namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie veci.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol. Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu *„Za odňatie možnosti konať pred súdom s poukazom na ustanovenie § 237 písmeno f/ O. s. p. nie je možné posudzovať, že musí byť evidencia o zákonom pridelení sudcovi. Otázka možnosti kontroly pridelenia veci sudcom nie je z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p. právne relevantná. Názor navrhovateľa, že vec nebola pridelená zákonným postupom podľa ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z., tak isto nemôže byť v danom prípade dôvodom pre založenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p., nakoľko zo samotného dovolania je zrejmé, že dovolateľ je názoru, že vec nebola pridelená zákonným postupom, ale tento jeho názor ničím nepreukázal. Ide iba o tvrdenie dovolateľa nezaložené na základe žiadneho relevantného dôkazu, ktoré tvrdenie prípustnosť dovolania s poukazom na citované ustanovenie založiť nemôže. Tvrdenie dovolateľa, že mu bolo odopreté právo na rovnosť účastníkov v konaní, z obsahu spisu taktiež zrejmé nie je, ide o tvrdenie navrhovateľa, ktoré nie je podložené žiadnym hodnoverným dôkazom. Subjektívne tvrdenie účastníka konania o odopretí práva na rovnosť účastníkov v konaní prípustnosť dovolania s poukazom na citované ustanovenie § 237 písmeno f/ O. s. p. založiť nemôže. Dovolací súd na základe dôkazov založených v spise nedospel k záveru, že navrhovateľ bol ukrátený na jeho právach na oboznámenie s obsahom podaní protistrany. Skutočnosť, že pojednávanie Krajský súd v Žiline zvolané na deň 19. 01. 2011 neodročil, tak ako požadoval navrhovateľ, taktiež nie je možné posudzovať za odobratie možnosti konať pred súdom, nakoľko odvolací súd dôvod, prečo pojednávania neodročil, v zápisnici z pojednávania uviedol, a je pravdou, že navrhovateľka jej tvrdenie, pre ktoré odročení pojednávania zvolaného na 19. 11. 2011 požadovala, žiadnym dôkazom nedoložila.*

Pravdou taktiež je, že na tomto pojednávaní sa predsedníčka senátu dotazovala iba na skutočnosť, či je spor možné ukončiť mimosúdnou dohodou. V danom prípade sa dotaz týkal iba odporcu a navrhovateľovi nebolo odopreté žiadne právo, keď sa nemohol vyjadriť k dotazu adresovanému odporcovi týkajúceho sa iba jeho práva, či môže vec ukončiť mimosúdnou dohodou. Z odpovedi odporcu na tento dotaz bolo zrejmé, že vyriešenie súdneho sporu uzavretím mimosúdnou dohodou môže byť posúdená iba v rámci mestského zastupiteľstva, ku ktorej odpovedi navrhovateľ nemal právo a dôvod zaujímať žiadne stanovisko. Išlo o otázku predsedu senátu adresovanú odporcovi a stanovisko navrhovateľa k tejto odpovedi nemohlo mať žiaden právny význam pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd preto nepochybil, keď pojednávanie odročil a následne rozhodol s odkazom na ustanovenie § 214 ods. 2. Týmto postupom v danom prípade nezabránil navrhovateľovi pred súdom konať. Ide o postup ustanovený zákonom, ktorého aplikácia nemôže zakladať prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p. Tvrdenie navrhovateľa, ohľadne skutočnosti, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu pripustiť zmenu petitu z hľadiska právneho posúdenia a nárok, ktorý bol predmetnou žalobou uplatnený ako právo na zaplatenie posúdiť, ako právo na náhradu škody, prípadne bezdôvodné obohatenie, dovolací súd z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania s odkazom na ustanovenie § 237 písmeno f/ O. s. p., označil za právne irelevantné. Navrhovateľ v dovolaní nepreukázal prípustnosť dovolania ani podľa ustanovenia § 237 písmeno g/ O. s. p., nakoľko z obsahu spisu nie je zrejmé, že by vo veci rozhodol vylúčený sudca.“.

Sťažovateľka s napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nesúhlasí. V súvislosti s tým uvádza:

«Sme toho názoru, že Okresný súd Žilina rozsudkom č. k.: 20 Cb 61/2006-106, Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k.: 13 Cob 339/2010(-199) a Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k.: 3 Obdo 48/2011-237, a v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu týchto rozhodnutí, porušili naše základné práva garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 publikovaným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 209/1992 Zb. (ďalej len Dohovor), a Ústavou Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v platnom a účinnom znení (ďalej len Ústava)...

Prvostupňové konanie... malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam, prvostupňové rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pri rozhodovaní a hodnotení dôkazov súd neprihliadal starostlivo na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci, opomenul zohľadniť všetky okolnosti prípadu a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Nedostatky prvostupňového konania a rozhodnutia, neboli odstránené ani v rámci odvolacieho konania.

Sme toho názoru, že sudcom, ktorí vec prejednali, nebola vec pridelená zákonným postupom podľa platných ust. zák. č. 757/2004 Z. z...

Z obsahu súdneho spisu sa však nedá zistiť, kedy a ako bola vec pridelená sudcom, keďže v súdnom spise sa nenachádza evidencia pridelenia veci, a teda nám ako oprávnenej osobe, ktorá má na veci právny záujem, bola odňatá možnosť kontroly pridelenia veci sudcom...

V súdnom spise sa nenachádzajú potvrdenia súdu o pridelení veci na prejednanie a rozhodnutie.

Navyše, počas konania na odvolacom súde na základe žiadosti predsedníčky senátu zo dňa 28. februára 2011... došlo k zmene jedného z členov senátu. Predseda odvolacieho súdu vydal dňa 28. februára 2011 Opatrenie č. 13 Cob 339/2010..., ktorým osobitne pre túto vec určil novú členku senátu.

Namietame, že súd bol nesprávne obsadený, bolo nám odňaté právo na zákonného sudcu, ktoré máme zaručené podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky, a to v: Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, Právo na spravodlivé súdne konanie, Ústave Slovenskej republiky.

Namietame, že nesprávnym postupom súdov nám bolo odopreté právo na rovnosť účastníkov v konaní, súd nám nezabezpečil rovnaké možnosti na uplatnenie našich práv, čo je v rozpore s ust. § 18 Občianskeho súdneho poriadku.

Odvolací súd nás opakovane vyzýval na predloženie dokladov, ktoré sa v súdnom spise už nachádzali, aj dokladov, ktoré vzhľadom na závery vyslovené dovolacím súdom v uznesení zo dňa 16. júna 2010... sú bez právneho významu.

Naproti tomu prvostupňový ani odvolací súd nám nedoručovali podania žalovaného.

Dňa 29. septembra 2010 bolo prvostupňovému súdu doručené vyjadrenie odporcu vo veci samej zo dňa 23. septembra 2010... Napriek skutočnosti, že súd nám následne dňa 15. novembra 2010... zasielal výzvu na predloženie dokladu o podaní odvolania, ktorý sme súdu predložili ešte dňa 22. apríla 2008..., sudcovia, ktorým bola vec pridelená, nedali úpravu kancelárii, aby nám bolo doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu.

V dôsledku tohto postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sme boli ukrátení na svojich právach na oboznámenie sa riadne a včas s obsahom písomných podaní protistrany a na prípravu na pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť dňa 19. januára 2011...

Odvolací súd nariadil pojednávanie vo veci samej na termín 19. januára 2011.

Napriek našej žiadosti zo dňa 18. januára 2011 o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, akým bola akútna hospitalizácia našej právnej zástupkyne, odvolací súd dňa 19. januára 2011 prejednával vec v našej neprítomnosti, pričom právna zástupkyňa odporcu sa vyjadrovala vo veci samej.

Na pojednávanie nariadené na deň 19. januára 2011 odvolací súd predvolal právnych zástupcov a osobitne aj účastníkov, pričom na predvolaní doručenom našej spoločnosti bolo uvedené: „Súd pokladá za potrebné Vás v tomto konaní vypočuť“, z čoho vyplýval postup odvolacieho súdu podľa ust. §214 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Odvolací súd pojednávanie nariadil, teda podľa odvolacieho súdu nastala niektorá z podmienok uvedených v ust. § 214 ods. 1 O. s. p., vec prejednával a pojednávanie zo dňa 19. januára 2011 odročil na neurčito...

Následne však po odročení prvého pojednávania, odvolací súd vydal uznesenie zo dňa 27. januára 2011..., ktoré vyvesil na úradnej tabuli súdu, ktorým rozhodol o vyhlásení rozsudku bez ústneho pojednávania na deň 3. marca 2011.

Uznesenie zo dňa 27. januára 2011... však nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť až dňom 4. marca 2011, t. j. až v deň nasledujúci po dni vyhlásenia rozsudku.

Preto namietame, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nesprávne konštatoval, že boli splnené podmienky na verejné vyhlásenie rozsudku.

Odvolací súd v rozpore s našimi základnými právami účastníka neprihliadal na naše vyjadrenie zo dňa 2. marca 2011..., v ktorom sme súdu okrem iného oznámili, že sa nevzdávame nášho práva zúčastniť sa pojednávania vo veci samej, pričom nesúhlasíme s tým, aby bol vydaný rozsudok bez nariadenia pojednávania vo veci samej.

V prípade, kedy odvolací súd už predtým nariadil pojednávanie vo veci samej a vec aj prejednával v našej neprítomnosti, nemožno akceptovať následný postup odvolacieho súdu, ktorý dodatočne rozhodol o vyhlásení rozsudku bez ústneho pojednávania, t. j. mimo predtým nariadeného pojednávania, ktoré bolo v tom čase odročené na neurčito.

Pre úplnosť uvádzame, že pokiaľ odvolací súd v odôvodnení rozsudku zo dňa 3. marca 2011 uviedol (str. 4 ods. 5), že prvotne vo veci nariadil pojednávanie... len z dôvodu vytvorenia možnosti sporovým stranám na uzavretie súdneho zmieru, takéto zdôvodnenie postupu súdu z objektívneho hľadiska neobstoí.

Podľa občianskeho súdneho poriadku súd nariaďuje pojednávanie vždy za účelom prejednania veci samej, a preto odôvodnenie súdu považujeme iba za zastieranie nesprávnosti procesného postupu. Ak by sa odvolací súd skutočne pokúšal o uzavretie zmieru, je zrejmé, že na takýto postup je potrebná účasť oboch sporových strán, ktoré by po výmene stanovísk mohli dospieť ku vzájomnému kompromisu, avšak našej spoločnosti bola táto možnosť procesným postupom súdu odňatá.

Predmetné zdôvodnenie súdu vylučuje aj obsah výziev odvolacieho súdu, ktoré nám adresoval...

Namietame, že týmto postupom odvolacieho súdu boli porušené princípy občianskeho súdneho konania, bola nám odňatá možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie okolnosťami, ktorých pravdivosť alebo nepravdivosť možno zistiť len na základe vykonania výsluchu osôb, ktoré však na druhom stupni vôbec neboli vykonané. (NS SR 5 Cdo 93/2000 Rc 5/2002)...

Na predvolaní na pojednávanie doručenom našej spoločnosti bolo uvedené „Súd pokladá za potrebné Vás v tomto konaní vypočuť, z čoho vyplýval postup súdu podľa ust. §214 ods. 1 písm. a) O. s. p., podľa ktorého je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

Odvolací súd okrem oboznámenia sa s vyjadrením právnej zástupkyne odporcu vo veci samej, nevykonával žiadne dokazovanie.

Odvolací súd vôbec neopakoval dôkazy, nepostupoval podľa citovaných zákonných ustanovení, a teda porušil naše ústavné právo na súdnu ochranu, na spravodlivý súdny proces.

Namietame, že závery odvolacieho súdu, spočívajú na nesprávnom právnom a skutkovom posúdení veci, sú nad rámec vykonaného dokazovania.

Prvostupňový aj odvolací súd postupovali v rozpore s ustanovením §153 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov.

Na základe takéhoto postupu prvostupňového a odvolacieho súdu došlo opakovane k porušeniu našich práv, keďže prvostupňový a odvolací súd nám opakovane odopreli naše právo, reálne vykonať svoje práva účastníka.

Predmetný postup sudcov bol v rozpore s naším právom na súdnu ochranu, spravodlivý súdny proces, zásadu „rovnosti zbraní“, a preto na namietané správanie sudcov, ktorým uprednostnili žalovaného, ktorý mal priaznivejšie podmienky na prezentovanie svojich návrhov, nemožno ust. § 14 ods. 3) O. s. p. aplikovať, keďže toto ustanovenie chráni len taký postup sudcu, ktorý je v súlade s právom na spravodlivý súdny proces.

Vzhľadom na platnú právnu úpravu ust. § 14 ods. 1) O. s. p... sme presvedčení, že bola naplnená zákonná podmienka vylúčenia sudcov z prejednávania a rozhodovania veci, akou je existencia závažných pochybností o nezaujatosti sudcu...

So zreteľom na vyššie uvedené viaceré procesné pochybenia a postupy sudcov, naše práva účastníka neboli rešpektované, a teda je dôvodné mať objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcov.

Vzhľadom na tento protiprávny stav sme toho názoru, že bolo prípustné dovolanie podľa ust. § 237 písm. f), g) O. s. p..., preto sme sa ochrany práv a legitímnych záujmov našej spoločnosti domáhali v dovolacom konaní.

Namietaný nesprávny postup prvostupňového a odvolacieho súdu, ktorým nám bolo odopreté naše právo konať pred súdom, však nebol napravený ani v rámci dovolacieho konania.

Dovolací súd založil napadnuté rozhodnutie na dôvodoch, ktoré sú v rozpore s obsahom súdneho spisu.

Dovolací súd konštatoval „na základe dôkazov založených v súdnom spise nedospel k záveru, že navrhovateľ bol ukrátený na jeho právach na oboznámenie s obsahom podaní protistrany“. Na základe obsahu spisu je pritom nevyhnutné konštatovať, že ani jedno z vyjadrení žalovaného vo veci samej zo dňa 29. septembra 2010... zo dňa 28. februára 2011... nám súd nedoručil.

Pokiaľ dovolací súd uviedol: „navrhovateľka jej tvrdenie pre ktoré odročenie pojednávania zvolaného na deň 19. 11. 2011 požadovala, žiadnym dôkazom nedoložila.“... O akútnej hospitalizácii našej právnej zástupkyne odo dňa 18. januára 2011 bol odvolací súd riadne a včas upovedomený a do súdneho spisu bolo doložené potvrdenie o trvaní jej práceneschopnosti. Odvolací súd nás ani nevyzval na ďalšie osobitné preukázanie tejto skutočnosti, napokon odvolací súd existenciu práceneschopnosti našej právnej zástupkyne nespochybnil ani v napadnutom druhostupňovom rozsudku. Preto citované konštatovanie dovolacieho súdu je v rozpore s obsahom spisu a so závermi odvolacieho súdu.

Namietame, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu sa nedá zistiť, ako sa dovolací súd vysporiadal s našou námietkou nesplnenia podmienky nestranného sudcu, námietkou nesprávneho obsadenia súdu, keďže toto uznesenie neobsahuje stanovisko dovolacieho súdu k našim dovolacím námietkam.

Vzhľadom na tento postup súdov napadnuté rozhodnutia nespĺňajú podmienku presvedčivosti rozhodnutia, čo je v rozpore s ust. § 157 ods. 2) O. s. p., ktoré ukladá súdu povinnosť jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

Z uvedeného je zrejmé, že druhostupňový a dovolací súd postupovali v rozpore s ustanovením § 153 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov. Namietame, že súdy nerozhodovali na základe takto zisteného skutkového stavu.

Namietame, že odvolací a dovolací súd rozhodli len na základe domnienky, ktorá však nebola v konaní riadne preukázaná listinami.

V dôsledku postupu súdov, nám ako oprávnenému účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže právo vykonávať práva účastníka v konaní, sme nemohli riadne realizovať, pričom nestačí len teoretická možnosť konať pred súdom, táto možnosť musí byť reálna, a teda v tomto prípade nám boli odňaté naše procesné práva.

Týmto nesprávnym procesným postupom súdov nám ako účastníkovi konania bola znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré nám Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany našich práv a právom chránených záujmov...

Sme toho názoru, že súdy postupovali v rozpore s ústavou garantovanými princípmi spravodlivého súdneho konania, pričom boli porušené naše základné práva garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 publikovaným Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 209/1992 (ďalej len Dohovor), zákonom č. 460/1992 Zb. Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len Ústava), za účelom ochrany našich práv a právom chránených záujmov v rámci súdneho konania...

V danom prípade, bol priamo ovplyvnený v náš neprospech zistený skutkový stav veci, ktorý tvorí základ pre súdne rozhodnutie.

Súdy nám neposkytli súdnu ochranu majetku a právo vlastniť majetok pri vymáhaní nášho nároku, súdy nedodržali hmotno-právne a procesno-právne predpisy, konali v prospech dlžníka, na škodu našej spoločnosti ako veriteľa, nám znemožnili pokojne užívať svoj majetok a majetkové práva a pozbavili nás nášho majetku...»

Z týchto dôvodov podala sťažovateľka proti napadnutému rozsudku okresného súdu, napadnutému rozsudku krajského súdu a napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie – právo na spravodlivé, nezávislé, nestranné prejednanie veci súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 zák. č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu – právo na nezávislý a nestranný súd, právo na rovnosť účastníkov, právo na zákonného sudcu, právo na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka, právo účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ktoré garantuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 zák. č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, Rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 9. októbra 2007 č. k.: 20 Cb 61/2006-106, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 3. marca 2011 č. k.: 13 Cob 339/2010, a v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. marca 2012 č. k.: 3 Obdo 48/2011-237, porušené boli.

Rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 9. októbra 2007 č. k.: 20 Cb 61/2006-106, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 3. marca 2011 č. k.: 13 Cob 339/2010, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. marca 2012 č. k.: 3 Obdo 48/2011-237 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Krajskému súdu v Žiline sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov konania, ktorú sú porušovatelia I., II. a III. povinní zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámila predsedníčke ústavného súdu, že v ňou označených veciach vrátane veci sťažovateľky vystupuje na strane odporcu najvyšší súd v rámci jeho rozhodovacej činnosti a vzhľadom na trestné oznámenie podané predsedom najvyššieho súdu smerujúce proti jej osobe, ako aj ním opakované mediálne prezentované hrubé urážky a osočovanie namierené proti jej osobe, hoci sa sama necíti byť predpojatá a je pripravená rozhodnúť nestranné a objektívne, predložila jej vec na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vec bola v súlade s rozvrhom práce (Spr 224/2013) pridelená na rozhodnutie I. senátu.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 592/2013 z 2. októbra 2013 rozhodol, že sudkyňa Ľudmila Gajdošíková nie je vylúčená z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci sťažovateľky vedenom pod sp. zn. Rvp 6465/2012.

Sudca Ladislav Orosz listom z 28. marca 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde oznámil predsedníčke ústavného súdu, že v ním označených veciach vrátane veci sťažovateľky vystupuje na strane odporcu najvyšší súd v rámci jeho rozhodovacej činnosti a vzhľadom na trestné oznámenie podané predsedom najvyššieho súdu smerujúce proti jeho osobe, ako aj predsedom najvyššieho súdu opakovane mediálne prezentované hrubé urážky a osočovanie namierené proti jeho osobe, hoci sa sám necíti byť predpojatý a je pripravený rozhodnúť nestranne a objektívne, predložil jej vec na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vec bola v súlade s rozvrhom práce (Spr 224/2013) pridelená na rozhodnutie I. senátu.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 367/2013 z 5. júna 2013 a uznesením sp. zn. I. ÚS 629/2013 z 24. októbra 2013 rozhodol, že sudca Ladislav Orosz nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci sťažovateľky vedenom pod sp. zn. Rvp 6465/2012.

Sudca Ján Luby listom z 28. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde oznámil predsedníčke ústavného súdu, že v ním označených veciach vrátane veci sťažovateľky vystupuje na strane odporcu najvyšší súd v rámci jeho rozhodovacej činnosti a vzhľadom na urážlivé vyhlásenia predsedu najvyššieho súdu na jeho osobu vo vzťahu k veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012, v ktorej konal a rozhodoval, hoci neexistujú dôvody na jeho vylúčenie z konania, predložil jej vec na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vec bola v súlade s rozvrhom práce (Spr 224/2013) pridelená na rozhodnutie I. senátu.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 698/2013 z 30. novembra 2013 rozhodol, že sudca Ján Luby nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci sťažovateľky vedenom pod sp. zn. Rvp 6465/2012.

V období od doručenia oznámení v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu do rozhodnutia o nich príslušným senátom sa nemohlo vo veci sťažnosti sťažovateľky konať.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné sudy.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľnému právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet odlišností a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (III. ÚS 594/2013, I. ÚS 583/2013).

Vo vzťahu k namietaným porušeniam čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy ústavný súd pripomína, že uvedené články

ústavy neformulujú žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, ale vyjadrujú princípy právneho štátu, resp. princípy fungovania nezávislého súdnictva a nemožno ich samostatne aplikovať (a teda ani namietat' ich porušenie) v konaní o porušení individuálnych základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prostredníctvom s'ťažnosti pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 81/02, III. ÚS 116/2011). Ústavný súd však uvedené princípy zohľadňuje pri posudzovaní namietaného porušenia označených práv s'ťažovateľky.

Vzhľadom na skutočnosť, že s'ťažovateľka namieta také nedostatky konania pred okresným súdom a krajským súdom, ktoré by podľa jej názoru mali odôvodniť prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu, a zároveň namieta neodstránenie týchto nedostatkov najvyšším súdom, ako aj nedostatočné vysporiadanie sa s týmito námietkami najvyšším súdom pri rozhodovaní o prípustnosti dovolania, považuje ústavný súd za účelné najprv sa zaoberať s'ťažnosťou v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie s'ťažovateľky odmietnuté ako neprípustné.

1. K namietanému porušeniu v s'ťažnosti označených práv s'ťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd s poukazom na svoju doterajšiu judikatúru predovšetkým uvádza, že na posúdenie prípustnosti dovolania, a teda aj na výklad § 237 OSP je zásadne príslušný najvyšší súd ako súd dovolací (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011).

S'ťažovateľka svoju s'ťažnosť odôvodnila väčším počtom námietok, ktoré majú podľa nej odôvodňovať, že jej dovolanie bolo prípustné podľa § 237 písm. f) a g) OSP. Namietané nedostatky ale podľa s'ťažovateľky neboli odstránené ani v rámci dovolacieho konania a najvyšší súd sa s jej námietkami mal vysporiadať nedostatočne, čím mal zároveň porušiť označené práva a články ústavy.

Sťažovateľka najprv uvádza argumenty, ktoré podľa nej potvrdzujú, že jej dovolanie malo byť prípustné podľa § 237 písm. f) OSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľka tvrdí, že ju okresný súd a krajský súd vyzývali na predloženie dokladov, ktoré už boli vo spise, alebo dokladov, ktoré „*vzhľadom na závery vyslovené dovolacím súdom v uznesení zo dňa 16. júna 2010 sú bez právneho významu*“. Podľa názoru ústavného súdu vyžadovaním takýchto dokladov nemohlo byť porušené žiadne z označených základných práv sťažovateľky, keďže aj keby sa ústavný súd stotožnil s názorom sťažovateľky, mohlo ísť, ako tvrdí samotná sťažovateľka, iba o podklady, ktoré sú pre rozhodnutie nadbytočné.

Sťažovateľka taktiež namieta, že krajský súd jej nedoručil vyjadrenia odporcu z 23. septembra 2010 a z 28. februára 2011, čím jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, a preto mal najvyšší súd považovať dovolanie za prípustné. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že požiadavka umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k podaniam protistrany sa považuje za dôležitú súčasť práva na spravodlivý súdny proces (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hudáková a ostatní proti Slovensku z 27. 4. 2010, č. sťažnosti 23083/05) a nedoručenie procesného vyjadrenia účastníka konania protistrane môže predstavovať odňatie možnosti konať pred súdom, a tým aj dôvod prípustnosti dovolania (IV. ÚS 482/2012 a tam citovaná rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu).

Možno síce súhlasiť so sťažovateľkou, že najvyšší súd sa s jej námietkou vysporiadal stroho tak, že „*dovolací súd na základe dôkazov založených v spise nedospel k záveru, že navrhovateľ bol ukrátený na jeho právach na oboznámenie s obsahom podaní protistrany*“, ale v okolnostiach danej veci je nevyhnutné zohľadniť aj tú okolnosť, že zo súdneho spisu zjavne vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľky 17. januára 2011 do tohto spisu nahliadla a požiadala o vyhotovenie kópie aj tých strán spisu, na ktorých sa nachádza predmetné vyjadrenie odporcu (úradný záznam na č. l. 176 a 177). Preto, aj keby krajský

súd nebol doručil predmetné vyjadrenie sťažovateľke, zo zistených skutočností možno vyvodit', že s ním bola oboznámená a mohla sa vzhľadom na dobu do vyhlásenia rozsudku k nemu následne vyjadriť. Sťažovateľka navyše ani v dovolaní a ani v sťažnosti neuvádza žiadne tvrdenie, ktoré by jej mohlo privodiť úspech v spore a ktoré v dôsledku prípadného nedoručenia vyjadrenia nemohla pred súdom uplatniť. Ústavný súd preto nemohol považovať za dôvodnú ani túto námietku sťažovateľky a aj vo vzťahu k nej považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za ústavne konformné.

Navyše, vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nedoručenia vyjadrenia odporcu z 28. februára 2011 ústavný súd uvádza, že sťažovateľka tento nedostatok nenamietala v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu, a preto sa s ním najvyšší súd ani nemal dôvod osobitne vysporiadať. V súvislosti s uvedeným sa možno odvolať aj na ustálenú a všeobecne známu judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže byť prostriedkom, ktorý by nahradzoval konanie pred príslušnými orgánmi verejnej moci a ktorým by sa umožnilo prihliadnuť na nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať vplyv na právoplatné rozhodnutie, proti ktorému sťažnosť smeruje, pritom ale neboli uplatnené vo veci samej. Nevyužitie možnosti uplatniť argumentáciu, ktorá nebola zahrnutá do odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového súdu v konaní pred všeobecnými súdmi, nemožno naprávať alebo nahrádzať sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu v prípade, ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Právomoc ústavného súdu rozhodnúť o určitej námietke sťažovateľa nemožno založiť až jej uplatnením v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v prípade, ak ju sťažovateľ mohol uplatniť v napadnutom konaní, pričom podľa platného právneho poriadku o nej mohol a aj bol povinný meritórne rozhodnúť všeobecný súd, príp. iný orgán verejnej moci. Preto, ak takáto situácia nastane, treba podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti týkajúcej sa takejto námietky odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 284/08, IV. ÚS 456/2013).

Aj ďalšia námietka sťažovateľky má potvrdzovať nesprávnosť záveru najvyššieho súdu o tom, že dovolanie je neprípustné. Podľa sťažovateľky krajský súd porušil princípy občianskeho súdneho konania, a tým jej odňal možnosť konať pred súdom, keď najprv nariadil ústne pojednávanie na prerokovanie odvolania na 19. január 2011. Na predmetnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo napriek tomu, že právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala o odročenie pojednávania z dôvodu hospitalizácie, mal podľa sťažovateľky možnosť vyjadriť sa vo veci samej iba odporca. Týmto, ako aj následným postupom krajského súdu, ktorý potom, ako nariadil pojednávanie na prerokovanie odvolania sťažovateľky a následne odročil pojednávanie na neurčito (avšak uznesením z 27. januára 2011 č. k. 13 Cob 339/2010-184 rozhodol o vyhlásení rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania), jej mal odňať možnosť konať pred súdom. Podľa sťažovateľky z procesného postupu krajského súdu, napríklad zo znenia predvolaní na pojednávanie, v ktorých bolo uvedené, že krajský súd považuje za potrebné vypočuť účastníka konania, vyplývala nevyhnutnosť konania ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 1 OSP, a preto nemalo byť o odvolaní rozhodnuté bez jeho nariadenia. Navyše, nemali byť dané ani predpoklady na vyhlásenie rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže podľa sťažovateľky uznesenie o nariadení pojednávania z 27. januára 2011 nadobudlo právoplatnosť až 4. marca 2011, teda deň po vyhlásení rozsudku krajského súdu.

Najvyšší súd sa s uvedenou námietkou sťažovateľky nestotožnil z tých dôvodov, že odvolací súd ako dôvod neodročenia pojednávania v zápisnici z pojednávania uviedol, že sťažovateľka titul, pre ktorý navrhla odročenie pojednávania, nedoložila žiadnym dôkazom, ako aj tým, že na tomto pojednávaní bola zisťovaná iba ochota a možnosť odporcu ukončiť spor mimosúdnou cestou, pričom vzhľadom na odpoveď odporcu (nevyhnutnosť schválenia prípadného zmieru mestským zastupiteľstvom, a tým aj nemožnosť súhlasu ním bez takéhoto schválenia) nemohlo mať stanovisko sťažovateľky žiaden právny význam pre rozhodnutie, a preto sa na pojednávaní ani nevykonávalo žiadne dokazovanie (ako to potvrdzuje aj sťažovateľka). Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu krajský súd mal možnosť pojednávanie odročiť a zákon mu taktiež umožňuje rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k predmetnej námietke za ústavne udržateľné. Najvyšší súd napadnutým uznesením pripustil možnosť, aby odvolací súd mohol rozhodnúť aj po nariadení a odročení ústneho pojednávania bez jeho uskutočnenia, ak po odročení pojednávania odpadnú dôvody, pre ktoré odvolací súd ústne pojednávanie na prerokovanie odvolania nariadiť musí (§ 214 ods. 1 OSP), a zároveň sú splnené ostatné podmienky na rozhodnutie o odvolaní bez nariadenia pojednávania. Ústavný súd nezistil, že by najvyšší súd týmto výkladom prekročil medze ústavne konformného výkladu dotknutých procesných pravidiel [§ 214 a § 237 písm. f) OSP] a spôsob, akým sa najvyšší súd s námietkou sťažovateľky vysporiadal, tak považuje za ústavne konformný. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky, že uznesenie krajského súdu z 27. januára 2011 o vyhlásení rozsudku bez nariadenia pojednávania nadobudlo právoplatnosť až deň po vyhlásení rozsudku, teda až 4. marca 2011, ústavný súd poukazuje na to, že podľa § 156 ods. 3 OSP oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Sťažovateľka ani netvrdí, že by táto podmienka splnená nebola (ústavný súd poukazuje aj na to, že oznámenie o vyhlásení rozsudku bez nariadenia pojednávania bolo podľa spisu doručené tak sťažovateľke 25. februára 2011, ako aj jej právnej zástupkyňi 21. februára 2011).

Druhá skupina námietok sťažovateľky sa týka toho, že najvyšší súd mal považovať dovolanie za prípustné v zmysle § 237 písm. g) OSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa sťažovateľky mal vo veci rozhodovať nesprávne obsadený súd, resp. sudcom, ktorí vec prerokovali, nebola vec pridelená zákonným spôsobom. Svoju námietku odôvodňuje tým, že zo spisu sa nedá zistiť, kedy a ako bola vec pridelená sudcom, keďže sa v súdnom spise nenachádza evidencia pridelenia veci. Zároveň sťažovateľka poukazuje na zmenu jedného z členov senátu krajského súdu na základe žiadosti predsedníčky senátu z dôvodu práceneschopnosti člena senátu, ktorá sa realizovala opatrením predsedu súdu z 28. februára 2011. Z vyjadrenia sťažovateľky, zastúpenej kvalifikovanou právnu

zástupkyňou, však jednoznačne nevyplýva, že by sťažovateľka proti tomuto postupu v dovolaní namietala (naopak, v dovolaní uvádza: „*namietame, že... došlo k zmene jedného z členov senátu*“). Podľa jej názoru sa z napadnutého uznesenia: „*nedá zistiť, ako sa dovolací súd vysporiadal s námietkou nesplnenia podmienky nestranného sudcu, nesprávneho obsadenia súdu, keďže toto uznesenie neobsahuje stanovisko dovolacieho súdu k... dovolacím námietkam*“. S týmito námietkami sa podľa sťažovateľky najvyšší súd vysporiadal nedostatočne a porušil jej základné právo na zákonného sudcu, čo malo založiť prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g) OSP.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy zásadne treba považovať toho, kto bol určený na prerokovávanie veci v súlade s rozvrhom práce súdu. Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelenej veci (resp. agendy) na iného sudcu pre dôvody uvedené v právnom predpise, tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené, treba takisto považovať za zákonných sudcov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Postup predsedu súdu ako orgánu štátnej správy súdov, ktorý je v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, nemožno preto bez ďalšieho hodnotiť ako porušenie základného práva účastníka súdneho konania podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (II. ÚS 87/01, II. ÚS 118/02, II. ÚS 119/02, III. ÚS 90/02, III. ÚS 295/08).

Podľa názoru ústavného súdu súčasťou základného práva na zákonného sudcu je aj zásada prideľovania súdnej agendy a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Medzi požiadavky kladené na rozvrh práce podľa čl. 48 ods. 1 ústavy patrí tiež predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, respektíve senátu vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania.

Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení s námietkou sťažovateľky nestotožnil, poukazujúc na to, že sťažovateľka túto svoju námietku ničím nepreukázala, dodávajúc, že „*Ide iba o tvrdenie dovolateľa (sťažovateľky, pozn.) nezaložené na základe žiadneho relevantného dôkazu, ktoré... prípustnosť dovolania... založiť nemôže.*“.

Ústavný súd sa taktiež nemohol stotožniť s touto námietkou sťažovateľky, keďže napriek jej vyjadreniam sa potvrdenie o pridelení veci sudcovi okresného súdu v spise nachádza (č. l. 20, 51), pričom z rozvrhu práce pre krajský súd na rok 2010, časť II.3, s. 14 (<http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=lb6&htm=14/rs/2010/ksza.htm>) vyplýva, že spis bol krajským súdom pridelený predsedníčke senátu 13 Cob, a z vyžiadaného spisu vyplýva, že jeho obsahom je aj žiadosť predsedníčky senátu o nahradenie jednej z členiek senátu a opatrenie predsedu krajského súdu, ktorý určuje náhradného člena senátu (č. l. 188 a 189).

V tejto súvislosti sa záver najvyššieho súdu síce naozaj javí ako stroho odôvodnený, ale v okolnostiach danej veci a vzhľadom na obsah spisu ako ústavne konformný. Napriek tomu, že sťažovateľka mala príležitosť identifikovať prípadné rozpory alebo nesprávnosti v rozvrhu práce súdov, alebo iné konkrétne pravidlá prideľovania veci súdom, ktoré mali byť porušené, uspokojila sa už v dovolaní iba so všeobecným konštatovaním o nezákonnom pridelení veci sudcovi a poukazom na nedostatočný obsah súdneho spisu. Ani v sťažnosti sťažovateľka neuviedla okrem tvrdenia, že v spise sa nenachádzajú podklady, ktoré by umožnili kontrolu prideľovania veci, žiadne iné okolnosti, z ktorých by malo vyplývať, že jej základné právo na zákonného sudcu malo byť porušené. Nie je úlohou ústavného súdu nahrádzať činnosť sťažovateľky, zastúpenej právne kvalifikovanou zástupkyňou, ktorá vlastným tvrdením vymedzuje rozsah prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Preto sa ani ústavný súd, a to aj s ohľadom na už uvedený obsah vyžiadaného spisu a rozvrh práce krajského súdu na rok 2010, s námietkou sťažovateľky nemohol stotožniť a odpoveď najvyššieho súdu považuje za ústavne konformnú, a to tak so zreteľom na čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj na čl. 48 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy.

Rovnaký názor zaujal ústavný súd k tvrdeniu sťažovateľky, že postup krajského súdu a okresného súdu vedie k záveru o tom, že je „*dôvodné mať objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcov*“. Námietka sťažovateľky nesmeruje voči rozhodnutiu súdu o zaujatosti sudcu, keďže v danom prípade žiadne také rozhodnutie o námietke nebolo vydané (a sťažovateľka ani netvrdila, že by bola podávala námietku zaujatosti), ale zjavne

predstavuje podpornú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. g) OSP, ako aj porušenia základného práva „na súdnu ochranu, spravodlivý súdny proces, zásady rovnosti zbraní“. Sťažovateľka ale okrem ostatných námietok proti postupu v konaní a proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu neuviedla iné okolnosti, ktoré by mali odôvodniť zaujatosť sudcov.

Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu „z obsahu spisu nie je zrejmé, že by vo veci rozhodol vylúčený sudca“. Z toho dôvodu najvyšší súd nepovažoval dovolanie sťažovateľky za prípustné ani v zmysle tejto námietky.

Ústavný súd zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je založené na logických a racionálnych úsudkoch a vyúsťuje do z ústavného hľadiska preskúmateľného a akceptovateľného záveru o neprípustnosti dovolania. Navyše, ústavný súd poukazuje na to, že podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prerokúvanej veci. Vzhľadom na to, že sťažovateľka iné argumenty ako okolnosti spočívajúce v postupe súdu neoznačila ani v dovolaní a ani v sťažnosti, nič neindikuje, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, či práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že „v danej veci neboli zistené a následne posúdené jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach všetky skutočnosti, ktoré sú závažné pre rozhodnutie“, a v jej neprospech bol „priamo ovplyvnený... zistený skutkový stav vecí, ktorý tvorí základ pre súdne rozhodnutie“. Vzhľadom na to, že sťažovateľka uvedené vyjadrenia nijako nekonkretizovala, ako aj vzhľadom na postavenie ústavného súdu, pokiaľ ide o prípadný zásah do právomoci všeobecných súdov zisťovať skutkové okolnosti a vyvodzovať právne závery, ak sú tieto ústavne udržateľné, nemohol ústavný súd tieto vyjadrenia preskúmať nad rámec už skúmaných námietok sťažovateľky a považoval ich iba celkovú sumarizáciu jej argumentácie.

Ústavný súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že najvyšší súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými dôvodmi obsiahnutými v dovolaní v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o jeho prípustnosti. V tomto rozsahu (potrebnom na posúdenie prípustnosti dovolania a bez toho, aby najvyšší súd posudzoval správnosť skutkových alebo právnych záverov krajského súdu) najvyšší súd v napadnutom uznesení podľa názoru ústavného súdu náležitým spôsobom dostatočne reagoval na námietky sťažovateľky smerujúce proti namietanému porušeniu pravidiel spravodlivého súdneho konania zo strany okresného súdu, resp. krajského súdu.

Rovnako námietky sťažovateľky neodôvodňovali ani záver, že by postupom najvyššieho súdu a napadnutým uznesením mohla byť porušená zásada rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd považuje právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľky pre jeho neprípustnosť, ako aj celé odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako ústavne udržateľné a akceptovateľné. Vzhľadom na to v okolnostiach danej veci nič nesignalizuje, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohlo byť vyslovené porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

S odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v časti smerujúcej voči napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu

Námietky sťažovateľky proti postupu krajského súdu a proti napadnutému rozsudku krajského súdu obsiahnuté v jej sťažnosti sa zhodujú s námietkami proti nesprávnemu posúdeniu prípustnosti dovolania najvyšším súdom v napadnutom uznesení. Všetky jej námietky sa týkajú prípustnosti dovolania a s výnimkami už uvedenými, ktoré neprislúcha ústavnému súdu posudzovať (nedoručenie vyjadrenia odporcu sťažovateľke), aj boli obsahom jej dovolania, a tak ich najvyšší súd už pri rozhodovaní o prípustnosti dovolania posudzoval. Sťažovateľka neuviedla žiadnu námietku, ktorá by smerovala voči napadnutému rozsudku krajského súdu a zároveň by nebola vecne posúdená najvyšším súdom pri posudzovaní prípustnosti dovolania (napríklad takú námietku, ktorou by sa najvyšší súd vzhľadom na odmietnutie dovolania ako neprípustného nezaoberal).

V okolnosti danej veci a vzhľadom na povahu námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu by vyhoviecie námietkam proti rozsudku krajského súdu muselo mať za následok potvrdenie prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu. Takéto posúdenie ale prislúcha najvyššiemu súdu, ktorý tak v napadnutom uznesení aj urobil.

V tejto situácii nie je úlohou ústavného súdu opakovane posúdiť opodstatnenosť námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu odôvodňujúcich prípustnosť dovolania proti tomuto rozsudku, ak ide o tie isté námietky, aké boli posudzované najvyšším súdom pri rozhodovaní o prípustnosti dovolania, a ak sa týmito námietkami ústavný súd už raz vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu zaoberal.

Z toho dôvodu a s odkazom na argumentáciu uvedenú vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu musel ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľky rozsudkom okresného súdu

Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľkou uplatnených námietkach porušenia jej práv napadnutým rozsudkom okresného súdu. Ochrany svojich práv sa sťažovateľka mohla domáhať a aj sa domáhala podaním odvolania proti tomuto rozsudku.

Ústavný súd z týchto dôvodov sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07).

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v sťažnostnom petite (zrušenie označených rozhodnutí, náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014